

ВИСНОВОК
фахового семінару кафедри педагогіки
про наукову новизну, теоретичне та практичне значення
результатів дисертації
«Формування інформаційної культури студентської молоді в умовах
інформаційно-гібридної війни»
здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії
за спеціальністю 015 – професійна освіта (за спеціалізаціями)

1. Актуальність теми та її зв'язок із планами наукових робіт установи. Наразі науковці і практики здійснюють активний пошук нових моделей освітньої системи, зорієнтованих на потреби інформаційного суспільства та формування нового покоління українців в умовах зовнішніх викликів. Не останню роль у цьому процесі відіграє світовий досвід відкритої освіти. Відбиття реалій українського Сходу, проблеми соціально-економічного становища українського суспільства на сучасному етапі роблять процес перетворення освіти одним із вирішальних соціокультурних чинників інформаційного суспільства, що потребує відповідних змін і в організації системи національної вищої системи, і в змісті, формах і методах освітнього процесу.

Інформаційно-гібридні війни стають найпоширенішим засобом досягнення цілей у внутрішній та зовнішній політиці. Події, які відбуваються на сході України, є наслідком прояву такої війни: потік інформації стає все менш і менш керованим, а управління збройними та незбройними конфліктами перемістилося і трансливалося в інформаційний простір. На наш погляд, вивчення умов інформаційно-гібридних війн, появи яких сприяло інформаційне суспільство, прояви та тактики ведення інформаційно-гібридної війни надасть можливість об'єктивно оцінити сучасні реалії, уникнути впливу шкідливих інформаційно-психологічних технологій, що активно застосовуються серед населення нашої держави.

Актуальність формування інформаційної культури студентської молоді пов'язана з розширенням інформаційно-психологічного впливу на підсвідомість молоді засобами масової інформації. Відтак це зумовлює необхідність застосування різних технологій у навчально-виховному процесі закладів вищої освіти стосовно формування інформаційної культури студентів та впровадження захисних механізмів щодо інформаційно-психологічного впливу засобів масової комунікації, які, з одного боку, сприяють розвитку інтелектуального й культурного потенціалу студентської молоді, а з іншого – можуть руйнівні впливати на їхню свідомість.

Дисертацію виконано відповідно до тематичного плану науково-дослідної роботи кафедри педагогіки ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» (м. Старобільськ) у межах комплексної наукової теми: «Якість сучасної освіти: теорія, моніторинг, технології» (державний реєстраційний номер 0117U002854).

2. Особиста участь автора в отриманні конкретних наукових результатів, викладених в дисертації. Дисертація є завершеною науковою працею, виконаною особисто дисертантом у вигляді спеціально підготовленого рукопису, що містить нові наукові положення та висновки, сукупність яких кваліфікується як вагомий внесок у розвиток теорії і методики професійної освіти України. Основні результати дисертаційної роботи одержано автором самостійно.

3. Ступень обґрунтованості і достовірності наукових положень і рекомендацій. Обґрунтованість та достовірність наукових результатів та висновків, одержаних у дисертаційній роботі Шехавцова М. О., використанням сучасних теоретичних і емпіричних методів науково-педагогічних досліджень, зокрема методів математичної статистики для визначення статистичної значущості отриманих у ході експерименту результатів. Такий комплексний підхід забезпечує проведення всебічного аналізу обраної проблеми.

4. Наукова новизна результатів дослідження полягає в тому, що *вперше* з позиції педагогічної науки проаналізовано процес формування інформаційної культури студентської молоді в умовах інформаційно-гібридної війни; теоретично обґрунтовано педагогічні умови формування інформаційної культури студентської молоді в умовах інформаційно-гібридної війни, що передбачають: підвищення обізнаності студентської молоді щодо пошуку, вилучення та критичного аналізу інформації на засадах критичного мислення шляхом збагачення інформаційно-пізнавальними матеріалами змісту професійної підготовки та позанавчальної роботи; реалізацію комплексу волонтерських заходів спрямованих на формування інформаційної культури студентської молоді в умовах інформаційно-гібридної війни під час педагогічної (виробничої) практики; оптимізацію формування інформаційної культури студентів в умовах інформаційно-гібридної війни через використання сучасних веб-технологій в освітньому процесі; *уточнено* сутність і структуру інформаційної культури студентської молоді; *удосконалено* форми й методи формування інформаційної культури студентської молоді в умовах інформаційно-гібридної війни, методи діагностики ефективності організації цього процесу в закладах вищої освіти; *подальшого розвитку набули* наукові уявлення про особливості організації освітнього процесу в умовах інформаційно-гібридної війни, критеріальні ознаки й рівні інформаційної культури студентської молоді.

5. Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що розроблені педагогічні умови формування інформаційної культури студентської молоді в умовах інформаційно-гібридної війни можуть бути використані викладачами фахових дисциплін, а також кураторами, заступниками деканів із соціально-гуманітарної роботи для формування вмінь і навичок самоаналізу отриманої інформації, яка формується, уточнюється, впливає на свідомість людини, знання технологій критичного переосмислення й обробки отриманої інформації; самооцінки й саморефлексії студентської молоді стосовно критичного аналізу отриманої

інформації; здатності передбачити результат завдяки отриманій інформації на основі самоаналізу ціннісних морально-етичних знань, уявлень, ступеня ціннісного ставлення до неї через поведінку та діяльність.

6. Повнота викладення матеріалів дисертації в роботах опублікованих автором. Публікації. Основні результати дисертаційної роботи викладено в 15 одноосібної публікації, з них 6 статей у наукових фахових виданнях України, 2 публікацій включено до міжнародних наукометричних баз.

Список опублікованих праць за темою дисертації

Статті у наукових фахових виданнях України

1. Шехавцов М. О. Інформаційна культура студентської молоді в нових освітніх умовах. Актуальні питання гуманітарних наук : міжвузівський збірник наук. праць молодих вчених Дрогоб. держ. пед. ун-ту ім. Івана Франка. Дрогобич : Видав. дім «Гельветика», 2018. Вип. 21, Т. 2. С. 195–198.

2. Шехавцов М. Обґрунтування педагогічної умови формування інформаційної культури в умовах інформаційно-гібридної війни. Вісн. Луган. нац. ун-ту імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки. 2020. № 2 (333), Ч. 1. С. 216–225.

3. Шехавцова С. О., Шехавцов М. О. Переосмислення поняття «інформаційна культура» студентської молоді в умовах інформаційно-гібридної війни. Українська професійна освіта. 2019. Вип. 5, Т. 3. С. 55–62.

4. Шехавцов М. Розробка критеріїв сформованості інформаційної культури студентської молоді в умовах інформаційно-гібридної війни. Вісн. Луган. нац. ун-ту імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки. 2019. № 6 (326), Ч. 1. С. 72–79.

5. Шехавцов М. Специфіка організації навчально-виховного процесу в умовах інформаційно-гібридної війни. Вісник Національного 9 університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка. Серія: Педагогічні науки. 2019. Вип. 4 (160). С. 54–57.

6. Шехавцов М. Характеристика рівнів сформованості інформаційної культури студентів в контексті інформаційно-гібридної війни. Педагогіка формування творчої особистості у вищій та загальноосвітній школах. 2020. № 68. С. 244–248.

7. Shekhavtsov M. Theoretical Justification of the Structure of Students Information Culture under the Conditions of Hybrid Information Warfare. Problemy i perspektywy młodzieży we współczesnej Europie. Redakcja naukowa Agnieszka Próchniak, Anna Agnieszka Suchocka, Wydanie I. Słupsk. Bydgoszcz, 2019. Vol. 7. No2. P. 49–58.

8. Shekhavtsov M. Volunteer activities in the conditions of the information-hybrid war as a pedagogical condition for the formation of the student youth culture. Problemy i perspektywy młodzieży we współczesnej Europie. Redakcja naukowa Agnieszka Próchniak, Anna Agnieszka Suchocka, Wydanie I. Słupsk. Bydgoszcz, 2020. Vol. 8. No1. P. 109–116.

Статті в інших виданнях, матеріали конференцій:

9. Шехавцов М. О. Інформаційна культура студентської молоді в сучасному педагогічному дискурсі. Збірник наукових праць «Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти» 04 – 05 жовтня 2018 р., Слов'янськ, 2018. С. 233–236.

10. Шехавцов М. О. Освіта в Україні в умовах гібридно-інформаційної війни. Збірник матеріалів Другої Всеукраїнської наукової конференції «Освіта і наука в умовах глобальних трансформацій» 26 – 27 жовтня 2018 р., Дніпро, 2018. С. 213–214.

11. Шехавцов М. О. Інформатизація системи освіти. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Наукова дискусія: питання педагогіки та психології» 30 листопада – 1 грудня 2018 р., Київ, 2018. Ч. 2. С. 16–20.

12. Шехавцов М. О. Психолого-педагогічна проблема формування інформаційної грамотності студентства в умовах гібридної війни на сході України. Соціально-психологічні проблеми трансформації сучасного суспільства: зб. наук. праць. Сєверодонецьк: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2018. С. 286–289.

13. Шехавцов М. О. Трансформація поняття «культура» в умовах інформаційного суспільства. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Вітчизняна наука на зламі епох: проблеми та перспективи розвитку»: Зб. наук. праць. Переяслав-Хмельницький, 2018. Вип. 47. С. 357–359.

14. Шехавцов М. О. Формування критичного мислення студентів на Сході України як педагогічна умова. Eurasian scientific congress. Abstracts of the 1st International scientific and practical conference. Barca Academy Publishing. Barcelona, Spain. 2020. Pp.453–455.

15. Шехавцов М. О. Формування ціннісних орієнтацій студентської молоді в процесі волонтерської діяльності. The 12th International scientific and practical conference «Impact of modernity on science and practice» (12–13 April, 2020). Edmonton, Canada 2020. Pp.662–664.

7. Відповідальність змісту дисертації спеціальності, за якою вона подається до захисту. За змістом дисертаційна робота Шехавцова М. О. «Формування інформаційної культури студентської молоді в умовах інформаційно-гібридної війни» повністю відповідає спеціальності 015 – професійна освіта (за спеціалізаціями).

8. Оцінка мови та стилю дисертації. Дисертацію написано грамотною українською мовою, стиль викладання матеріалу відповідає прийнятому в науковій літературі.

9. Рекомендація дисертації до захисту. Дисертація Шехавцова Михайла Олексійовича «Формування інформаційної культури студентської молоді в умовах інформаційно-гібридної війни» повністю відповідає пункту 10 Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою КМУ № 167 від 6.03.2019 р., та

рекомендувати до розгляду і захисту у разовій спеціалізованій раді університету за спеціальністю 015 – професійна освіта (за спеціалізаціями).

Результати відкритого голосування:

«За» – 16 осіб

«Проти» – немає

«Утримались» – немає.

УХВАЛИЛИ: рекомендувати вченій раді Державного закладу «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» звернутися з клопотанням до Міністерства освіти і науки України щодо створення разової спеціалізованої вченої ради з правом прийняття до розгляду та проведення разового захисту дисертації аспіранта 4 року навчання Шехавцова Михайла Олексійовича на тему «Формування інформаційної культури студентської молоді в умовах інформаційно-гібридної війни» на здобуття ступеня доктора філософії у галузі 01 – освіта/педагогіка за спеціальністю 015 – професійна освіта (за спеціалізаціями).

Головуючий на засіданні фахового семінару, д. пед. н., проф.

Л. Ц. Ваховський

Рецензенти:
д. пед.н., проф.

О. Л. Караман

к.пед.н., доц.

В. М. Швирка

Відповідальний за атестацію
PhD, к.пед.н., доц.

Н. В. Мордовцева